

Burxonova Mohinur

O‘ZMU magistranti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada yoshlar bandligini ta‘minlash bo‘yicha xorijiy tajriba keng va chuqur tahlil qilingan. Unda Germaniya, Janubiy Koreya, AQSh, Yevropa Ittifoqi va Fransiya kabi rivojlangan davlatlarda amalga oshirilayotgan bandlik siyosati va amaliy mexanizmlar o‘rganilgan. Tadqiqotda ta‘lim tizimi va mehnat bozori integratsiyasi, dual ta‘lim tizimi, innovatsion iqtisodiyot, startap ekotizimi, kasbiy yo‘naltirish tizimi hamda davlat-xususiy sheriklik kabi asosiy yondashuvlarga alohida e‘tibor qaratilgan.*

Tahlillarga ko‘ra, Germaniyaning dual ta‘lim tizimi nazariy bilim va amaliy tajribani uyg‘unlashtirish orqali yoshlarning mehnat bozoriga tez kirib borishini ta‘minlaydi. Janubiy Koreya tajribasi esa innovatsiyalar, raqamli iqtisodiyot va startaplarni rivojlantirishga davlat tomonidan kuchli qo‘llab-quvvatlashga asoslangan. AQShda yoshlar bandligi asosan bozor iqtisodiyoti tamoyillari, kuchli kasbiy yo‘naltirish tizimi va xususiy sektor bilan hamkorlikdagi amaliyot dasturlari orqali ta‘minlanadi. Yevropa Ittifoqining “Youth Guarantee” dasturi esa har bir yoshga qisqa muddatda ish, ta‘lim yoki amaliyot imkoniyatini taqdim etishni maqsad qiladi. Fransiyada esa yoshlarni ishga joylashtirishni rag‘batlantirish uchun subsidiya va soliq imtiyozlari tizimi keng qo‘llaniladi.

Maqolada, shuningdek, yoshlar bandligi siyosatining samaradorligini belgilovchi umumiy omillar - ta‘lim tizimi va mehnat bozori mosligi, raqamli ko‘nikmalarni rivojlantirish hamda yoshlar tadbirkorligini qo‘llab-quvvatlash masalalari tahlil qilingan. Ushbu tahlillar asosida xorijiy ilg‘or tajribalarni milliy sharoitga moslashtirish yoshlar bandligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etishi asoslab berilgan.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari yoshlar ishsizligi muammosini samarali hal etish va barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni ta‘minlash uchun kompleks, innovatsion va tizimli yondashuv zarurligini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: *yoshlar bandligi, xorijiy tajriba, dual ta‘lim, startap ekotizimi, Youth Guarantee, mehnat bozori, kasbiy yo‘naltirish, innovatsiya, tadbirkorlik, davlat-xususiy sheriklik.*

Abstract: *This article provides a comprehensive analysis of international experience in ensuring youth employment. It examines the employment policies and practical mechanisms implemented in developed countries such as Germany, South Korea, the United States, the European Union, and France. The study focuses on key approaches including the integration of education and the labor market, dual education systems, innovation-driven economies, startup ecosystems, career guidance systems, and public-private partnership mechanisms.*

The research highlights that Germany’s dual education system ensures the combination of theoretical knowledge and practical training, significantly increasing youth

15-Aprel, 2026-yil

employability. South Korea’s model emphasizes innovation, digital economy development, and strong state support for startups and young entrepreneurs. In the United States, youth employment is largely supported through a market-oriented economy, strong career counseling systems, and extensive internship programs in the private sector. Meanwhile, the European Union’s Youth Guarantee program aims to ensure that every young person receives an employment, education, or training opportunity within a short period after becoming unemployed. France, on the other hand, applies subsidy-based and tax incentive mechanisms to encourage employers to hire young people and support small business development.

The article also analyzes the common factors that determine the effectiveness of youth employment policies worldwide, including the alignment of education with labor market needs, the development of digital skills, and the promotion of entrepreneurship among young people. Based on this analysis, the study emphasizes the importance of adapting international best practices to national conditions in order to improve youth employment policies in Uzbekistan.

Overall, the findings indicate that a comprehensive, innovative, and system-based approach is essential for effectively addressing youth unemployment and ensuring sustainable socio-economic development.

Keywords: *youth employment, international experience, dual education, startup ecosystem, Youth Guarantee, labor market, career guidance, innovation, entrepreneurship, public-private partnership*

KIRISH

Bugungi globallashuv sharoitida yoshlar bandligini ta’minlash har bir davlatning ijtimoiy-iqtisodiy siyosatida muhim va strategik ahamiyatga ega bo‘lgan yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Mehnat bozori tez o‘zgarib borayotgan, raqamli texnologiyalar keng joriy etilayotgan va yangi kasblar shakllanayotgan davrda yoshlarni ish bilan ta’minlash masalasi yanada murakkablashib bormoqda. Shu sababli ko‘plab davlatlar yoshlar bandligini oshirishga qaratilgan innovatsion siyosatlarni ishlab chiqib, turli model va mexanizmlarni joriy etmoqda. Xalqaro tajribani o‘rganish esa milliy bandlik siyosatini takomillashtirishda muhim nazariy va amaliy asos bo‘lib xizmat qiladi. Chunki har bir davlat o‘z iqtisodiy sharoitiga mos ravishda yoshlar bandligini ta’minlashning samarali tizimlarini shakllantirgan.

Asosiy qism. Yoshlar bandligini ta’minlash bo‘yicha eng samarali tajribalardan biri Germaniya modelidir. Ushbu davlatda joriy etilgan dual ta’lim tizimi yoshlarning nazariy bilimlarini amaliy ish tajribasi bilan uyg‘unlashtirishga asoslangan. Ya’ni yoshlar bir vaqtning o‘zida ham o‘quv muassasasida ta’lim oladi, ham korxonalarda amaliy faoliyat yuritadi. Bu tizim natijasida bitiruvchilar deyarli tayyor mutaxassis sifatida mehnat bozoriga kirib boradi. Germaniya tajribasi shuni ko‘rsatadiki, ta’lim va ishlab chiqarish o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlik yoshlar ishsizligini sezilarli darajada kamaytiradi.

15-Aprel, 2026-yil

Janubiy Koreya tajribasi esa innovatsion iqtisodiyotga asoslanganligi bilan ajralib turadi. Bu davlatda yoshlarni qo‘llab-quvvatlash uchun startap ekotizimi keng rivojlangan bo‘lib, davlat tomonidan moliyaviy grantlar, imtiyozli kreditlar va soliq yengilliklari taqdim etiladi. Ayniqsa axborot texnologiyalari va raqamli iqtisodiyot sohalarida yoshlarning faolligi yuqori darajada. Hukumat tomonidan tashkil etilgan inkubator va akselerator markazlari yoshlarning g‘oyalarini amaliy loyihaga aylantirishda muhim rol o‘ynaydi. Natijada yoshlar orasida o‘zini o‘zi band qilish va tadbirkorlik darajasi sezilarli oshgan.

AQSh tajribasi esa bozor iqtisodiyoti tamoyillariga asoslanganligi bilan ajralib turadi. Bu mamlakatda yoshlar bandligini ta‘minlashda davlat bevosita ish o‘rinlarini yaratishdan ko‘ra, qulay iqtisodiy muhit shakllantirishga e‘tibor qaratadi. Maktab va universitetlarda kasbiy yo‘naltirish tizimi juda rivojlangan bo‘lib, yoshlar erta bosqichdan o‘z kelajak kasbini aniqlash imkoniga ega bo‘ladi. Bundan tashqari, yirik kompaniyalar tomonidan tashkil etilgan amaliyot va stajirovka dasturlari yoshlarning ish tajribasini oshirishga xizmat qiladi.

Yevropa Ittifoqi davlatlarida yoshlar bandligini ta‘minlashda Youth Guarantee dasturi muhim o‘rin tutadi. Ushbu dasturga ko‘ra, har bir yosh ishsiz bo‘lib qolganidan keyin to‘rt oy ichida ish, ta‘lim yoki amaliyot imkoniyatiga ega bo‘lishi kerak. Bu tizim yoshlar ishsizligini kamaytirish va ularni ijtimoiy faollikka jalb etishda samarali vosita sifatida baholanadi. Ayniqsa Ispaniya va Italiya kabi mamlakatlarda ushbu dastur ijobiy natijalar bergan.

Fransiya tajribasida esa davlat tomonidan yoshlarni qo‘llab-quvvatlash uchun subsidiya va soliq imtiyozlari tizimi keng joriy etilgan. Kichik biznes va startaplarni rivojlantirish orqali yangi ish o‘rinlari yaratish ustuvor yo‘nalish hisoblanadi. Bundan tashqari, ish beruvchilar yoshlarni ishga qabul qilganda davlat tomonidan qo‘shimcha moliyaviy yengilliklar beriladi.

Xorijiy tajribalarni umumiy tahlil qilganda, yoshlar bandligini ta‘minlashda bir nechta asosiy omillar muhim ahamiyat kasb etadi. Birinchidan, ta‘lim tizimi va mehnat bozori o‘rtasidagi integratsiya. Ikkinchidan, davlat va xususiy sektor hamkorligi. Uchinchidan, raqamli texnologiyalar va innovatsion iqtisodiyotning rivojlanishi. To‘rtinchidan, kasbiy yo‘naltirish tizimining samarali tashkil etilishi. Beshinchidan, yoshlar tadbirkorligini qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarining mavjudligi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, yoshlar bandligini ta‘minlash bugungi kunda nafaqat alohida ijtimoiy muammo, balki har bir davlatning barqaror iqtisodiy rivojlanishi va kelajak salohiyatini belgilab beruvchi strategik yo‘nalish hisoblanadi. Globallashuv jarayonlari, raqamli iqtisodiyotning jadal rivojlanishi hamda mehnat bozoridagi tarkibiy o‘zgarishlar yoshlar bandligi masalasini yanada murakkab va ko‘p qirrali muammoga aylantirmoqda. Shu sababli ushbu yo‘nalishda samarali siyosat yuritish uchun xorijiy davlatlar tajribasini chuqur o‘rganish va milliy sharoitga moslashtirish muhim ahamiyatga ega.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, Germaniya, Janubiy Koreya, AQSh, Yevropa Ittifoqi va Fransiya kabi davlatlarda yoshlar bandligini ta‘minlash tizimi kompleks yondashuv asosida shakllantirilgan. Jumladan, Germaniyada dual ta‘lim tizimi orqali ta‘lim va amaliyotning

15-Aprel, 2026-yil

uyg‘unligi ta‘minlangan bo‘lsa, Janubiy Koreyada innovatsion iqtisodiyot va startup ekotizimi yoshlarning tadbirkorlik faolligini oshirishga xizmat qilmoqda. AQShda esa kasbiy yo‘naltirish tizimi va xususiy sektor bilan hamkorlik mexanizmlari yoshlar bandligini ta‘minlashda asosiy rol o‘ynaydi. Yevropa Ittifoqining Youth Guarantee dasturi esa har bir yoshga qisqa muddatda ta‘lim yoki ish imkoniyatini taqdim etishga qaratilgan samarali model sifatida e‘tirof etiladi.

Mazkur tajribalar tahlili shuni tasdiqlaydiki, yoshlar bandligini ta‘minlashda eng muhim omillar sifatida ta‘lim tizimi va mehnat bozori o‘rtasidagi uzviy integratsiya, davlat va xususiy sektor hamkorligi, raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish hamda innovatsion iqtisodiyotni rivojlantirish masalalari alohida o‘rin tutadi. Shu bilan birga, yoshlarni erta kasbiy yo‘naltirish, ularning qiziqish va qobiliyatlarini hisobga olgan holda individual yondashuvni qo‘llash ham muhim ahamiyatga ega.

O‘zbekiston sharoitida ham ushbu ilg‘or tajribalarni bosqichma-bosqich joriy etish va milliy modelni shakllantirish dolzarb vazifa hisoblanadi. Ayniqsa, kasb-hunar ta‘limini rivojlantirish, raqamli iqtisodiyotga mos yangi ish o‘rinlarini yaratish, yoshlar tadbirkorligini qo‘llab-quvvatlash va startup muhitini rivojlantirish orqali yoshlar bandligini sezilarli darajada oshirish mumkin. Bu jarayonda davlat siyosati, ta‘lim muassasalari, xususiy sektor va jamiyat institutlari o‘rtasidagi hamkorlik hal qiluvchi rol o‘ynaydi.

Xorijiy tajribalar yoshlar bandligini ta‘minlashda tizimli, innovatsion va kompleks yondashuv zarurligini ko‘rsatadi. Ushbu yondashuv asosida amalga oshiriladigan islohotlar nafaqat yoshlarning mehnat bozoriga integratsiyasini tezlashtiradi, balki jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash, iqtisodiy o‘sishni ta‘minlash va inson kapitalini rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Shu bois yoshlar bandligini ta‘minlash bo‘yicha samarali mexanizmlarni ishlab chiqish va ularni doimiy takomillashtirib borish kelajak taraqqiyotning eng muhim shartlaridan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YHATI :

1. International Labour Organization. Global Employment Trends for Youth 2024: Decent Work, Brighter Futures. ILO, 2024. <https://www.ilo.org>
2. International Labour Organization. Youth Employment: Key Challenges and Policy Responses. ILO, 2023. <https://www.ilo.org>
3. OECD. Investing in Youth: Korea. Organisation for Economic Co-operation and Development, 2019. <https://www.oecd.org>
4. OECD. Youth Employment and Social Policies: Better Opportunities for Young People. OECD Publishing, 2022. <https://www.oecd.org>
5. International Labour Organization & OECD. Youth at Work in G20 Countries: Progress and Policy Action in 2024. ILO/OECD Report, 2024. <https://www.ilo.org>